

Donosimo intervju predsjednika SABA RH Franje Habulina za web portal Regnum (Ruska federacija)

1. Hrvatska je postala članica EU 2014. a NATO-a 2009. godine. **Da li je članstvo Hrvatske u NATO-u donijelo dodatnu sigurnost zemlji?**

Mada ne vidim nikakvu neposrednu opasnost oružanog sukoba u jugoistočnoj Evropi, članstvo u NATO je - na dugi rok - ojačalo sigurnost Hrvatske, jer - kao što znate - taj političko-vojni savez tretira svaki napad na bilo koju članicu kao napad na cijeli savez. U tome je smislu sigurnost Hrvatske veća nego što je bila kada se morala pouzdati samo u svoje oružane snage.

2. Ove godine Crna Gora je primljena u NATO, Slovenija je član bloka od 90-ih, a Srbija je samo u ovoj godini više od 300 puta sudjelovala u raznim aktivnostima Sjeveroatlantskog bloka.

Nije li proturječno širenje NATO -a na Balkanu ako se ima u vidu uloga koju je taj vojni blok odigrao u uništavanju jedinstvene Jugoslavije kao i primijenjene metode u kojima je stradalo mirno stanovništvo i razorena infrastruktura? Da li se nešto promijenilo u ciljevima i pristupu NATO-a?

Moram Vas ispraviti. U vrijeme kada je NATO intervenirao u Srbiji, Jugoslavija već nekoliko godina nije psotojala. Zato je pogrešno govoriti o bilo kakvoj ulozi Sjevernoatlantskog pakta u, kako Vi kažete, uništavanju jedinstvene Jugoslavije. Podsjetit ću Vas da su u vrijeme intervencije u Srbiji, o kojoj se svakako može raspravljati, i Slovenija i Hrvatska i Bosna i Hercegovina bile međunarodno priznate države i članice Ujedinjenih naroda. Stvar je svake pojedine zemlje hoće li zatražiti članstvo u NATO i kako to članstvo shvaća. Osobno mislim da Hrvatska u nedovoljnoj mjeri koristi mogućnost i pravo da iznosi svoje poglede i procjene koje se ne moraju nužno poklapati s onima vodeće sile NATO-a. No, to je moje osobno mišljenje.

3. Kako ocjenjujete političku situaciju u susjednoj Srbiji, Crnoj Gori i Bosni? Prijeti li danas opasnost od krvavih sukoba koji su 90-ih godina doveli do rata na Balkanu?

Odgovorit ću vrlo kratko. Usprkos činjenici da među svim zemljama koje su nastale na području nekadašnje jugoslavenske federacije postoje neriješeni problemi, pa i sporovi, opasnost od obnavljanja oružanih sukoba poput onih iz 90-tih godina prošloga stoljeća ne vidim. Naravno, treba još puno raditi na tome da se prevladavaju traume ratova u kojima se raspala Jugoslavija i da se među novim državama uspostavi onaj nivo razumijevanja, suradnje i uzajamnog povjerenja kakav je u interese svih, pa i cijele međunarodne zajednice.

4. Utječi li i kako ruska antiteroristička vojna operacija u Siriji na odnos Hrvatske prema Rusiji?

Smatram da ta operacija u Siriji ni na koji način ne bi trebala utjecati na odnose između Hrvatske i Rusije. Borba protiv međunarodnog terorizma jedan je od proklamiranih ciljeva hrvatske vanjske politike. Podsjetio bih Vas i na to da je prije nekih desetak godina, kada je Hrvatska bila nestalna članica Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, Vijeće - na hrvatsku inicijativu i pod predsjedanjem tadašnjeg Predsjednika Stjepana Mesića - održalo i posebnu tematsku sjednicu posvećenu borbi protiv globalnog terorizma.

5. Postoji li mišljenje da su za raspad Jugoslavije i raspirivanje krvavih etničkih konflikata 90-tih godina američke i evropske specijalne službe vješto koristile i razigravajući kartu srpskog nacionalizma. O tome se u Rusiji prešućuje ili nerado govori. Međutim i danas postoje srpski četničke i druge nacionalističke organizacije. Mogu li se one ponovno iskoristiti za destabilizaciju Balkana i izbijanje krvavih sukoba?

Već sam Vam rekao: ne vjerujem da je moguće obnavljanje sukoba poput onih u kojima se raspala Jugoslavija. S druge strane, istina je da nacionalističke, pa i šovinističke organizacije i postoje i jačaju kako u Srbiji, tako u Hrvatskoj, ali i u Bosni i Hercegovini. To treba, po mojem dubokom uvjerenju promatrati u kontekstu jačanja nacionalizma u većem dijelu Evrope. Što se više i otvorenije o tome govori, što se glasnije upozorava na opasnost radikalnog, nerijetko i neofašističkog nacionalizma - to bolje. Organizacija kojoj sam na čelu to sustavno radi. O aktivnostima bilo čijih tajnih službi, kako nekada, tako i sada, ne bih spekulirao.

6. U nas se uglavnom zna o oružanom sukobu i bratoubilačkom ratu 90-ih godina u kojem su bile uključene Srbija i Hrvatska. No, za vrijeme Drugog svjetskog rata i srpski četnici i hrvatske ustaše zajedno su surađivali i pomogli nacistima i fašistima koji su okupirali Jugoslaviju. Postoje li danas njihovi sljedbenici i ima li po Vašem mišljenju opasnosti od ponovnog oživljavanja nacizma ne samo na Balkanu već i u Europi?

Ta opasnost realno postoji, a manifestira se prije svega kroz sve prisutniji povijesni revizionizam i kroz posve neutemeljeno izjednačavanje antifašizma i fašizma. Evropska je unija predugo zatvarala oči pred tim činjenicama, dapače i iz njezinih su redova dolazili poticaji takvim potencijalno krajnje opasnim trendovima. Što se sljedbenika nacizma tiče, mislim da su to malobrojni fanatici, a u znatno većem broju neinformirani mladi ljudi koji su nekritički prihvatili sadržaje koji im se serviraju kroz medije, a pogotovo kroz društvene mreže.

7. Koja je uloga antifašističkih organizacija u današnjim globalnim vojnim izazovima? Postoje li mnogi ljudi u Hrvatskoj koji dijele antifašističke stavove?

Siguran sam da većina hrvatskih građana stoji na antifašističkim pozicijama, usprkos tome što su izloženi stalnom pritisku povijesnih revizionista, ponekada - na žalost - čak i iz redova vlasti. Uloga je antifašističkih organizacija ne samo u tome da drži živom uspomenu na herojstvo antifašističkih boraca iz vremena Drugoga svjetskog rata, nego i da na mlade generacije prenese one ideale za koje su se oni borili. Drugim riječima, naš je zadatak reafirmirati antifašizam kao ljudsko, civilizacijsko opredjeljenje.

9. Što je po Vašem mišljenju potrebno za miran razvoj i suradnju država nastalih na prostoru bivše Jugoslavije i kakva bi trebala biti uloga Rusije u tom procesu?

Potrebna je prije svega, i to na svim stranama, politička volja da se odnosi među novim državama grade na onome što nas može spajati, na zajedničkim interesima, a ne da se stalno podgrijavaju tenzije, obnavljaju predrasude i međusobno nepovjerenje. Ako Rusija u tome može i hoće pomoći, takav bi angažman bio značajan doprinos ne samo miru i stabilnosti jugoistočne Evrope, nego i cijele Evrope.